

Puhdas tieto, puhdas ruoka

Näin jokin aika sitten televisiosta hyytävän ranskalaisen dokumentin Monsanto-yhtiöstä. Tämä monikansallinen jättifirma on kerännyt pahaa mainetta saastuttavilla kasvimyrykillään, mutta nykyään se on vielä tunnetumpi geenimuunneltujen viljatuotteiden johtavana tuottajana.

Yhtiö markkinoi geenimuunneltuja soija- ja maissilajikkeitaan harvinaisen häikäilemättömällä tavalla. Se on vallannut Pohjois- ja Etelä-Amerikassa ja Aasiassa viljemarkkinat lahjomalla päättäjiä ja levittämällä salaa omaa siementään muita lajikkeita viljelevien tilallisten pelloille. Yhdysvalloissa Monsanto on haastanut

sekaviljaa tietämättään viljelleet oikeuteen patentin varastamisesta ja ajanut heidät vararikoon. Muualla lajien sekoittumisesta on seurannut alkuperäisten siemenkantojen turmeltuminen ja häviäminen.

Yhtiö on kieltänyt varastoimasta siementään. Ne pitää ostaa joka vuosi uudelleen. Sen päämäärä on hallita patenteillaan koko maailman ruokatuotantoa ja kerätä viljelijöiden ja kuluttajien kustannuksella itselleen suunnattomat voitot.

Monsanto on erikoistunut myös lehmien maidontuotantoa lisäävän hormonin valmistamiseen. Hormoniruiskeita saaneet lehmät sairastuvat herkemmin, tarvitsevat runsaasti antibiootteja ja altistuvat eräille syöpälajeille. Joisitteko tällaisen ammun maitoa? Minä en. Geenimuunneltujen viljalajien vaarattomuudesta ei olla liioin yksimielisiä.

Oikeaa tietoa on hankala saada, sillä yhtiö pyrkii kaikin tavoin peittämään epäedulliset tutkimustulokset. Yksi keino on "pyörö-ovijärjestelmä": valtion virkamiehet, joiden pitäisi valvoa yhtiön toimia ja tuotteita, ovat olleet ennen Monsanto tai sen tytäryhtiöiden palveluksessa tai omistavat näiden osakkeita. Toinen keino on järjestää vääriä tuloksia saavalle biologille tai lääkärille potkut. Yhtiö on niin suuri, mahtava ja hyvin verkostoitunut, että se pystyy painostamaan poliitikkoja ja tutkimuslaitosten johtajia ja vaientamaan omien alaistensa lisäksi riippumattomat tutkijat.

Puhun Monsanto näin pitkään, koska se on varoittava esimerkki siitä, mitä voi tapahtua, kun suurteollisuus pääsee ohjailemaan päättäjien päättämistä ja tutkijoiden tutkimista. Meillä Suomessakin on syytä seurata tarkkaan, millaisia yhteyksiä poliitiikan ja liike-elämän välillä on solmittu. Päättäjien on toki kuunneltava elinkeinoel-

män toimijoiden mielipiteitä, mutta heidän on muistettava, että he eivät ole yritysten voittojen takaajia vaan koko yhteiskunnan palvelijoita.

Toinen tärkeä asia on tutkimuksen riippumattomuus. Yliopistojen korkeimpaan hallintoon ollaan haalimassa innolla ulkopuolisia jäseniä liike-elämästä ja pankeista. Ulkopuolisen rahoituksen hankkiminen luetaan tutkimusryhmälle ylimmäksi ansioksi, josta se saa lisärahaa julkiseltakin taholta.

Tälle kehitykselle annetaan kauniita nimiä, mutta se voi johtaa aidon tutkimuksen rapautumiseen. Teollisuuden kannalta hyödyttömät alat kuihtuvat, tuotekehittelyyn soveltuvat alat paisuvat, mutta niiden parissa toimivat tutkijat saavat huomata olevansa liikesalaisuuksien ja patenttien

Meillä on oikeus puhtaaseen ruokaan ja ympäristöön.

sitomia. Ja jos tutkija tekee havainnon, joka laskee rahoittajan osakkeiden arvoa, hänen tuskin annetaan julkistaa tietonsa.

Tiedon jääminen pimentoon ei ole pelkkä akateemisten ihmisten ongelma. Tarkimmin varjellut tiedot koskevat usein sitä, mitä ihmiset päivittäin kuluttavat, koska teollisuus saa siitä suurimmat voitot. Eurooppalaiset kuluttajat suhtautuvat torjuvasti geenimuunneltuun ravintoon ja rehuun ja Euroopan Unioni on tähän asti vastustanut niitä, mutta niiden lobbaajat painostavat sinnikkäästi Unionin päättäjiä. Tilanne voi muuttua koska vain.

Siksi meidän on ymmärrettävä laajemmin oikeutemme kuluttajina ja pidettävä niistä kiinni. Meillä on oikeus puhtaaseen ruokaan ja puhtaaseen ympäristöön. Meillä on oikeus saada vääristämätöntä tietoa siitä, mitä meille tuotetaan ja syötetään. Se oikeus säilyy meillä vain, jos päättäjät ja tutkijat pysyvät liike-elämän yläpuolella ja valvovat sitä, eikä päinvastoin. ■

